

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የኢትዮጵያ ኢንተርፕራይዝ ልማት

የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ ኢንተርፕራይዝ ልማት የተመደበለትን የመደበኛ እና የካፒታል በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢትዮጵያ ኢንተርፕራይዝ ልማት ስራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው ፡፡

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ስልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የአዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አሀዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና አዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶች ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል።

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የኢትዮጵያ ኢንተርፕራይዝ ልማት ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በመ/ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

- ☛ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የወጪ ሂሳብ ሪፖርት
- ☛ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት
- ☛ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት
- ☛ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት
- ☛ የሂሳብ ማመዛዘኛ፣

የኢትዮጵያ ኢንተርፕራይዝ ልማት የ2014 የሂሳብ ሪፖርት ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ በመሆኑ በእኛ አስተያየት በኢትዮጵያ ኢንተርፕራይዝ ልማት የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች እና የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓቱ አጥጋቢ ሆኖ ተገኝቷል።

ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊደረግባቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸውና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

1. ህጋዊነትን ያልተከተሉ ጉዳዮች(Compliance Matters)

1.1 በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 ፣ የፌዴራል መንግሥት ገንዘብክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 እንዲሁም በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 መሰረት ቅድሚያ ክፍያዎች በወቅቱ የሚወራረዱ መሆኑን ለማጣራት ኦዲት ሲደረግ፤ የኢትዮጵያ ኢንተርፕራይዝ ልማት

- በድምሩ ብር 33,759.99 በወቅቱ መሰብሰብ ሲገባው ያልተሰበሰበ የተሰብሰበ ሂሳብ የሚገኝ መሆኑ በኦዲቱ ወቅት ለማረጋገጥ ተችሏል፡፡

1.2 የፌዴራል መንግስት የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 አንቀጽ 5 በንዑስ አንቀጽ ሀ ማናቸውም ክፍያ የሚፈጸምባቸው ሂሳቦች ተከፋይ ሂሳብነታቸውን የሚያረጋግጥ ማስረጃ ሲቀርብና ስልጣን ባለው አካል ሲፈቀድ ብቻ በተከፋይ ሂሳብ መያዝ እንዳለበት እንዲሁም አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 5/ሐ የተለያዩ አካላት ቀንሰው ያስቀሩትን የግብር እና ሌሎች ሂሳቦች ለሚመለከተው ግብር አስገቢ አካል ወቅቱን ጠብቀው ማስተላለፍ እንዳለበት ያስቀምጣል፡፡ይሁን እንጂ ከሰኔ 30/2014 ከሚታየው ተከፋይ ሂሳብ ውስጥ፤

- ጠቅላላ ድምር ብር 1,286,579.56 እስከ አንድ ዓመት ለባለመብቱ ያልተከፈለ ሂሳብ መሆኑ በኦዲቱ ለማረጋገጥ ተችሏል፡፡

2.ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች(Emphasis matter)

በፌዴራል መንግስት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 እና በፋይናንስ አስተዳደር ደንብ ቁጥር 190/2002 ክፍል 3 አንቀጽ 12 መሠረት መ/ቤቶች የተመደበላቸውን በጀት በአግባቡ በሥራ ላይ ሊያውሉ እንደሚገባቸው ይገልጻል። በመሆኑም መ/ቤቱ የ2014 በጀት ዓመት የበጀት አጠቃቀም ኦዲት ሲደረግ፤ ከ10% በላይ የሆነው ወጪ ጋር ሲነጻጸር በተለያዩ የሂሳብ መደቦች ከተደለደው በጀት ውስጥ ብር 3,198,833.67 ሥራ ላይ ያልዋለ ሆኖ ተገኝቷል።

3. ሌሎች ጉዳዮች(Other matter)

3.1 የፌዴራል መንግስት ንብረት አስተዳደር ቁጥር 9/2003 የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር በኢትዮጵያ ፌዴራል መንግስት ግዢና ንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 849/2001 አንቀጽ 62 እና ንዑስ አንቀጽ 2 በተሰጠው ስልጣን መሰረት አዋጁንና በመንግስት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 648/2001 አንቀጽ 57 እና 58 የተደነገጉትን ለማስፈጸም በወጣው መመሪያ መሰረት የቋሚ ንብረት አመዘጋገብ ማንኛውም የመንግስት መ/ቤቶች የፌዴራል የመንግስት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 ንዑስ 5 የመንግስት መስሪያ ቤቶች በጃቸው ያለውን የመንግስት ንብረት በጥንቃቄ የመያዝ የመጠቀም ፡ የመቆጣጠር እና አገልግሎቱ ሲያበቃ ወይም አገልግሎት ላይ ባማይውልበት ጊዜ በወቅቱ በተገቢው መንገድ እንዲወገዱ የሚል ሲሆን በዚህ መሰረት ኦዲት ሲደረግ ፤

በቋሚ ንብረት በመጋዘን ውስጥ መወገድ ሲገባ ተከማችተው ያሉ ቋሚ ንብረቶች መኖራቸው፤

በአላቂ ንብረት መጋዘን ከ2013 በጀት አመት ጀምሮ ወደ ንብረት ክፍል ገቢ ጥቅም ላይ ሳይውል በአላቂ ንብረት ክፍል ውስጥ የሚገኝ መሆኑ በኦዲቱ ታውቋል።

የፌዴራል ዋና ኮሚቴ መ/ቤት የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶች እና የሂሳብ

ማስታወሻዎችን አዲት አድርጎ መያዝ አስተያየትና የማሻሻያ ሃሳቦች ያቀረበ ሲሆን፤

በተሰጠው የኦዲት አስተያየት መሰረት እርምጃ መወሰዱ ሲጣራ፡-

አዲት የተደረገው በጀት ዓመት	እርምጃ ሊወሰድበት የሚገባ		እርምጃ የተወሰደበት			እርምጃ ያልተወሰደበት		
	በገንዘብ	በቁጥር	በገንዘብ	በቁጥር	በመቶኛ (%)	በገንዘብ	በቁጥር	በመቶኛ(%)
2013 የገንዘብ መጠን	2,740,241.32		32,652.00		11.9%	2,707,589.32		98.81%
2013 የአሰራር ክፍተቶች	-	15	-	14	93.33%		1	6.67%

በገንዘብ ደረጃ እርምጃ ሊወሰድበት ከሚገባው አጠቃላይ የገንዘብ መጠን ውስጥ 11.9% እርምጃ እንዲወሰድበት የተደረገ ሲሆን 98.81% እርምጃ ያልተወሰደበት መሆኑ በቁጥር ደረጃ ከተገለጹት የአሰራር ክፍተቶች ውስጥ ደግሞ 93.33% የተወሰደበት ሲሆን 6.67% እርምጃ ያልተወሰደባቸው ግኝቶች ዝርዝር ቀጥሎ ቀርቧል፡፡

- ብር196,149.00 ማስረጃ ያልቀረበለት በመሆኑ የወጪውን ትክክለኛነት ማረጋገጥ ያልተቻለ፡፡
- በተለያዩ ቦታዎች ስልጠናዎችን በሚሰጥበትና ስብሰባዎችን በሚያካሂድበት ጊዜ ለሰራተኞችም ሆነ ከተለያዩ ቦታ ለሚሰበሰቡ ሰልጣኞች የመመለሻ ቀን የአልጋና እራት 65% ቀንሶ መክፍል ሲገባው ሙሉ አበል /100%/ በመክፈል ብር 803,827.75 ተመላሽ እንዲደረግ አስተያየት የተሰጠ ቢሆንም እርምጃ ያልተወሰደ መሆኑ፤
- ብር63,955.67 ማስረጃ ያልቀረበለት ተሰብሳቢ ሂሳብ
- ማስረጃ ያልቀረበለት ተከፋይ ሂሳብ ብር 1,643,656.90
- ብር 347,524.90 በጀት ዓመቱን ያልጠበቀ ሂሳብ መኖሩ

በመጨረሻም በአዲቱ ወቅት ለተደረገልን መልካም የሥራ ትብብር እናመሰግናለን፡፡

